

УДК 81'1:81:159.964.225

DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTR.2024.49.61-76>**Карнаух С.В.**

ORCID: 0009-0000-1203-6818

ЛІНГВОСУГЕСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВПЛИВУ В ДОКТРИНАЛЬНИХ ДОКУМЕНТАХ РФ

Анотація. У статті розглядаються доктринальні документи країни-агресорки (Воєнна доктрина РФ, Доктрина інформаційної безпеки РФ, Стратегія національної безпеки РФ) як дискурсивні події, що створюють російську концептуальну картину світу – альтернативну псевдореальність, яка базується на симулякрах-підмінах і демонструє фальшиву інформацію про глобальну безпекову ситуацію і тотальну загрозу суверенітету РФ.

Доведено, що доктринальні документи РФ ґрунтуються на поняттєвому апараті інформаційної війни, закріпленому у словнику за редакцією Д. Рогозіна "Війна і мир у термінах та визначеннях". Лінгвосугестивні технології в цьому словнику розглядаються як зброя інформаційної війни, зокрема мову війни визначено як "спосіб маніпуляції суспільною думкою лінгвістичними засобами".

У текстах доктринальних документів РФ використовуються лінгвосугестивні технології переконання без критичного аналізу інформації, симулякризації та інтелектуальної реценції.

Технологія переконання без критичного аналізу інформації застосовується для створення хибного образу РФ як демократичної держави, що впроваджує традиційні цінності, а тому має протистояти інформаційній агресії західних країн, які перебувають у концепітальній кризі. За допомогою технології симулякризації вибудовується альтернативна реальність-перевертень, в якій усі деструктивні дії Росії приписуються країнам Заходу та Україні. Технологію інтелектуальної реценції використано для закріплення прийнятних для режиму В. Путіна узагальнень, що потім транслюються за всіма офіційними і медійними каналами й формують відповідну позицію громадян РФ щодо необхідності захисту від країн Заходу та України.

Визначені лінгвосугестивні технології прагматично спрямовані на вторгнення в когнітивний простір адресата – громадян РФ, агресивно нав'язують йому негативне ставлення до ЧУЖИХ (країн Заходу та України). Воєнна агресія представляється як захист від посягання країн Заходу на суверенітет і територіальну цілісність Росії; вторгнення РФ в Україну – як незрегульований регіональний конфлікт. Як результат –

адресат інформації не ідентифікує підміну дійсності, прагматичним результатом чого є підтримання воєнної агресії РФ в Україні.

Ключові слова: дискурс-аналіз, лінгвосугестивна технологія, лінгвосугестивна техніка, лінгвістичний маркер, концепт, концептуальна картина світу, наратив, тематична група.

Інформація про автора: Карнаух Сергій Васильович – начальник штабу, заступник командира окремої механізованої бригади, аспірант, кафедра стратегічних комунікацій та прикладної лінгвістики, Національна академія СБ України.

Електронна адреса: rcd180873@gmail.com

Serhii V. Karnaukh
ORCID: 0009-0000-1203-6818

LINGUOSUGGESTIVE TECHNOLOGIES OF INFLUENCE IN THE DOCTRINAL DOCUMENTS OF THE RUSSIAN FEDERATION

Abstract. *The article examines the doctrinal documents of the aggressor country (Military Doctrine of the Russian Federation, Information Security Doctrine of the Russian Federation, National Security Strategy of the Russian Federation) as discursive events that create the Russian conceptual picture of the world – an alternative pseudo-reality based on simulacra-substitutions and demonstrating false information about the global security situation and the total threat to the sovereignty of the Russian Federation.*

It is proved that the doctrinal documents of the Russian Federation are based on the conceptual apparatus of information warfare, that is enshrined in the dictionary edited by D. Rogozin "War and Peace in Terms and Definitions". Linguosuggestive technologies are considered in this dictionary as a weapon of information warfare, in particular, the language of war is defined as "a way of manipulating public opinion by linguistic means".

It is determined that the texts of doctrinal documents of the Russian Federation use linguistic and suggestive technologies of persuasion without critical analysis of information, simulation and intellectual reception.

The technology of persuasion without critical analysis of information is used to create a false image of the Russian Federation as a democratic state that implements traditional values, and therefore must resist the information aggression of Western countries that are in a cultural crisis. With the help of simulacra technology, an alternative reality is being built, in which all Russia's destructive actions are attributed to Western countries and Ukraine. The technology of intellectual reception is used to consolidate generalizations acceptable to the Putin regime, which are then broadcast

through all official and media channels and form the position of Russian citizens on the need to protect themselves from the West and Ukraine.

These linguistic and suggestive technologies are pragmatically aimed at invading the cognitive space of the addressee – Russian citizens, aggressively imposing a negative attitude towards STRANGERS (Western countries and Ukraine). Military aggression is presented as a defense against Western encroachment on Russia's sovereignty and territorial integrity; Russia's invasion of Ukraine is presented as an unresolved regional conflict. As a result, the recipient of the information does not identify the substitution of reality, the pragmatic result of which is the support of Russia's military aggression in Ukraine.

Keywords: discourse analysis, linguosuggestive technology, linguosuggestive technique, linguistic marker, concept, conceptual picture of the world, narrative, thematic group.

Information about the author: Karnaukh Serhii Vasyliovych – Chief of Staff, Deputy Commander of a separate mechanized brigade, PhD student, Department of Strategic Communications and Applied Linguistics, National Academy of the Security Service of Ukraine.

E-mail: rcd180873@gmail.com

Лінгвосугестивний вплив РФ на цільові аудиторії як власної держави, так й інших країн має системний стратегічний характер, закладений у керівних документах РФ. Це реалізується у впровадженні деструктивного стратегічного нарративу "Оточена ворогами (країни Заходу, Україна) Росія ефективно протистоїть спробам зовнішнього тиску" і ґрунтується на поняттєвому апараті інформаційної війни, що фіксує деструктивну систему цінностей. Цей апарат сформований у військово-політичному дискурсі РФ до початку повномасштабного вторгнення в Україну і зафіксований у словнику "Війна і мир у термінах та визначеннях" за загальною редакцією Д. Рогозіна [6], колишнього заступника голови уряду РФ і генерального директора державної корпорації з космічної діяльності "Роскосмос". Із 23.09.2023 р. Д. Рогозіна призначено т.зв. "сенатором РФ-представником від виконавчої влади в Запорізькій області", що є свідченням розбудови загарбницького дискурсу РФ як типу соціальної поведінки.

Словник закріплює поняттєвий апарат інформаційної війни в концептуальній російській картині світу. Лінгвосугестивні технології у цьому словнику розглядаються як зброя

інформаційної війни, зокрема мова війни визначена як "спосіб маніпуляції суспільною думкою лінгвістичними засобами" [6].

Дискурс-аналіз словника Д. Рогозіна і доктринальних документів РФ довів системність лінгвосугестивного впливу на різні типи адресатів – внутрішні, зовнішні цільові аудиторій та цільові аудиторії тимчасово окупованих територій України. Так, у словнику *інформаційну війну* визначено як "інтенсивне протиборство в інформаційному просторі з метою досягнення інформаційної, психологічної та ідеологічної переваги, заподіяння шкоди інформаційним системам, процесам та ресурсам, критично важливим структурам та засобам комунікацій, підриву політичної та соціальної систем, а також масованого психологічного оброблення особового складу військ та населення" [6].

Доктринальні документи РФ деталізують виміри інформаційної війни, що нібито ведуть інші держави щодо РФ. Для цього використано низку лінгвосугестивних технологій, зокрема технологію переконання без критичного аналізу інформації, технологію симулякризації, технологію інтелектуальної рецепції.

Лінгвосугестивна технологія переконання без критичного аналізу інформації "ґрунтується на збільшенні обсягу інформації про певний продукт, на перебільшеннях, зіставленні його переваг із недоліками інших; на заздалегідь підготовлених питаннях і відповідях" [2, с. 97]. Створюється хибний образ РФ як демократичної держави, що впроваджує традиційні цінності, а тому має протистояти інформаційній агресії західних країн, які перебувають у консцієнтальній кризі: *"Намітилася тенденція переміщення воєнних небезпек і воєнних загроз в інформаційний простір і внутрішню сферу Російської Федерації. ... на певних напрямках воєнні небезпеки для Російської Федерації посилюються"* [8, п. II, 11]; *"Напади стали здійснюватися із закордону, через що виявлення конкретного суб'єкта атаки – майже неможливе завдання"* [9, п. II, 11]; *"Певні держави називають Росію загрозою та навіть військовим противником"* [7, п. II, 17].

Відбувається *симулякризація* дійсності – вибудовується *альтернативна реальність-перевертень*, в якій усі деструктивні дії РФ приписуються країнам Заходу та Україні. *Лінгвосугестивна технологія симулякризації* впроваджується такими тематичними групами:

- "консцієнтальна криза західних країн": *кризи західної ліберальної моделі*;

- "опозитиви з вираженою емоційною складовою частиною" (приписування деструктивних дій, що робить РФ, іншим державам по відношенню до самої країни-агресорки): *ймовірності розв'язання проти Російської Федерації великомасштабної війни; на певних напрямках воєнні небезпеки для Російської Федерації посилюються; проводяться інформаційні кампанії, створені задля формування ворожого образу Росії; низкою країн робляться спроби цілеспрямованого розмивання традиційних цінностей, спотворення світової історії, перегляду поглядів на роль і місце Росії у ній, реабілітації фашизму, розпалювання міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів*;

- "емоційні заперечення": *Російська Федерація необґрунтовано звинувачується; проводяться інформаційні кампанії, створені задля формування ворожого образу Росії*.

Таким чином, у доктринальних документах РФ відбувається спрощення, примітивізація картини світу, "вибудовування правди на неправді, що дорівнює подвійній неправді" [1, с. 293]. З цією метою використовуються лінгвістичні маркери концептуальної опозиції СВОЇ (Росія та її союзники) – ЧУЖІ (країни Заходу, Україна), що характеризують РФ та її противників. РФ: *традиційні цінності, вагома роль у світовій історії, дотримання міжнародних зобов'язань*. Західні країни, Україна: *криза, розв'язання війни, розмивання традиційних цінностей, спотворення історії, реабілітації фашизму, розпалювання міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів*.

Завдання лінгвосугестивного впливу – формування бажаної поведінки та зміна системи цінностей цільових аудиторій. "Як комунікативна технологія сугестія має нейтральний характер, її

позитивність чи деструктивність визначається метою, цілями та результатом комунікативних дій" [2, с. 81]. Визначення завдань інформаційної війни у словнику Д. Рогозіна співпадає із завданнями деструктивного лінгвосугестивного впливу: *"В ідеологічній сфері ставиться завдання розмити філософські та методологічні засади пізнавальної діяльності народу держави-противника, посіяти у його свідомості хаос, позбавити впевненості у своєму майбутньому, запровадити хибні економічні та моральні настанови"* [6]. Доктринальні документи РФ серед завдань із забезпечення інформаційної безпеки визначають й попередження лінгвосугестивних впливів, що передбачає *"розвиток сил та засобів інформаційного протистояння"* [8, п. III, 46, в]; *"нейтралізацію інформаційно-психологічного впливу, у тому числі спрямованого на підриєв історичних основ та патріотичних традицій, пов'язаних із захистом Вітчизни"* [9, п. IV, 21]; *"протидію використанню інформаційної інфраструктури Російської Федерації екстремістськими та терористичними організаціями, спеціальними службами та пропагандистськими структурами іноземних держав для здійснення деструктивного інформаційного впливу на громадян та суспільство"* [7, п. IV, 57, 11].

Наведені приклади побудовані на лінгвосугестивній технології інтелектуальної рецепції, що *"базується на когнітивно-прагматичному механізмі переймання і прийняття особою готових думок і суджень (інших осіб, медіа, тощо), що в подальшому змінюють поведінку особи"* [2, с. 92]. Доктринальні документи РФ закріплюють прийнятні для режиму В. Путіна узагальнення, що потім транслюються за всіма офіційними і медійними каналами і формують відповідну позицію громадянського суспільства щодо захисту від *"впливу, ... спрямованого на підриєв історичних основ та патріотичних традицій, пов'язаних із захистом Вітчизни"*. Такий когнітивний "перевертень" забезпечує сприймання внутрішніми цільовими аудиторіями РФ інформаційні війни як захисту від зовнішніх ворогів – країн Заходу та України.

У словнику Д. Рогозіна визначено форми ведення інформаційної війни (боротьби): *"пропаганда і контрпропаганда, агітація, поширення цілеспрямованої інформації або дезінформації, ідеологічне оброблення людей, проведення ідеологічних диверсій, протидія військово-ідеологічним заходам противника, здійснення спеціальних інформаційних та психологічних операцій, за єдиним задумом, на користь майбутніх великомасштабних військових операцій та досягнення їх цілей"*; *«впровадження агентури впливу у ЗМІ протиборчої держави дозволяє маніпулювати суспільною свідомістю народу, застосовувати спеціальні засоби його "зомбування"»*; *"організація "керованих криз", дискредитація політичного керівництва противника, ініціювання серед населення держави-противника невдоволення, заворушень, панічних настроїв, а деяких випадках громадянської війни"*; *"приховування цілей та масштабів війни (передусім загарбницької, несправедливої) з метою ослаблення антивоєнних настроїв у своїх країнах та створення образу ворога в особі держави-противника"* [6].

Усі зазначені форми мають лінгвосугестивне підґрунтя, що *«дозволяє маніпулювати суспільною свідомістю народу, застосовувати спеціальні засоби його "зомбування"»* [6]. Доктринальні документи РФ деталізують механізми ведення інформаційної війни, в них лінгвосугестивні технології деталізуються лінгвосугестивними техніками [5], спрямованими на обґрунтування деструктивної інформаційної діяльності країни-агресорки як справедливої боротьби за збереження суверенітету держави, зокрема:

1. *Намір*. Відбувається перемикання уваги адресата на завдання або намір, прихований за переконанням. Воєнна доктрина РФ серед основних внутрішніх воєнних загроз визначає *"б) діяльність терористичних організацій та окремих осіб, спрямовану на підриз суверенітету, порушення єдності та територіальної цілісності Російської Федерації; в) діяльність з інформаційного впливу на населення, насамперед на молодих громадян країни, що має на меті підриз історичних, духовних*

та патріотичних традицій у галузі захисту Вітчизни; г) провокування міжнаціональної та соціальної напруженості, екстремізму, розпалювання етнічної та релігійної ненависті чи ворожнечі" [8, п. II, 13]. Увага адресата (громадян РФ) перемикається на необхідність військових заходів задля запобігання зазначеним загрозам, тим самим відбувається когнітивний зсув: агресія проти інших держав, зокрема України, сприймається адресатом як захист своєї країни.

2. *Перевизначення.* Слово чи словосполучення, що використовується у формулюванні переконання, замінюються новим словом / словосполученням, яке означає щось схоже, але має іншу конотацію. *"Забезпечення і захист національних інтересів Російської Федерації від зовнішніх і внутрішніх загроз, в тому числі, від недружніх дій іноземних держав"* [7, п. II, 15] – агресія РФ проти України; *"З метою отримання переваг низка держав здійснює на Росію та її партнерів відкритий політичний та економічний тиск"* [7, п. II, 16] – санкції західних країн проти РФ, пов'язані з агресією в Україні; *"відзначається тенденція до зростання в закордонних засобах масової інформації обсягу матеріалів, що містять упереджену оцінку державної політики Російської Федерації"* [9, п. III, 12] – критика агресії РФ щодо війни в Україні; *"встановлення у державах, суміжних з Російською Федерацією, режимів, у тому числі внаслідок повалення легітимних органів державної влади, політика яких загрожує інтересам Російської Федерації"* [8, п. II, 12, н] (одна з воєнних загроз для РФ) – повалення влади В. Януковича в Україні, вихід нашої Держави з-під контролю РФ.

3. *Наслідки.* Увага адресата спрямовується на ті позитивні або негативні наслідки переконання або визначеного ним узагальнення, які змінять це переконання. *"Послідовна реалізація воєнної політики забезпечує захищеність Російської Федерації від воєнних небезпек та військових загроз. Ефективно припиняються спроби зовнішнього втручання у внутрішні справи Російської Федерації"* [7, п. II, 12] – агресія проти інших держав, зокрема України, трактується як наслідок *"спроби*

.....

зовнішнього втручання у внутрішні справи Російської Федерації"; "У Воєнній доктрині відбито відданість Російської Федерації використанню для захисту національних інтересів країни та інтересів її союзників військових заходів лише після вичерпання можливостей застосування політичних, дипломатичних, правових, економічних, інформаційних та інших інструментів ненасильницького характеру" [8, п. I, 5] – розв'язання повномасштабної війни в Україні трактується як наслідок вичерпаних невійськових можливостей; "Наразі розподіл між країнами ресурсів, необхідних для забезпечення безпечного та сталого функціонування мережі Інтернет, не дозволяє реалізувати спільне справедливе, засноване на принципах довіри управління ними" [9, п. III, 19] – результатом цього положення стало блокування в РФ низки інтернет-ресурсів, зокрема YouTube.

4. Конкретизація, або "відокремлення". Певне переконання змінюється або посилюється через "розбиття" його елементів на менші частини. У доктринах РФ конкретизуються окремі загрози національній безпеці, створюється картина тотальної небезпеки для Росії від країн Заходу та України ("територія держави, суміжна з Російською Федерацією та її союзниками"): "наявність (виникнення) осередків та ескалація збройних конфліктів на територіях держав, суміжних із Російською Федерацією та її союзниками; розгортання (нарощування) військових контингентів іноземних держав (груп держав) на територіях держав, суміжних з Російською Федерацією та її союзниками, а також у прилеглих акваторіях, у тому числі для політичного та військового тиску на Російську Федерацію" [8, п. II, 12, i]; "... тенденція до збільшення у зарубіжних засобах масової інформації обсягу матеріалів, що містять упереджену оцінку державної політики Російської Федерації. Нарощується інформаційний вплив на населення Росії, насамперед на молодь, з метою розмивання традиційних російських духовно-моральних цінностей" [9, п. III, 12]; "... спроби цілеспрямованого розмивання традиційних цінностей, спотворення світової історії, перегляду поглядів на роль і місце Росії у ній, реабілітації фашизму,

розпалювання міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів. ... інформаційні кампанії, створені задля формування ворожого образу Росії" [7, п. II, 19].

Ця сугестивна техніка спрямована на формування ворожого ставлення адресата (громадян РФ) до країн Заходу та України, відбувається цілеспрямований вплив із метою ідеологічного підкорення російського населення на когнітивно-прагматичному підґрунті страху і ненависті.

5. *Узагальнення, або "об'єднання".* Концептуалізується образ ворога (країни Заходу та України) і ситуація глобальної небезпеки для РФ. Доктрини визначають такі глобальні загрози національній безпеці Росії: **"... встановлення у державах, суміжних з Російською Федерацією, режимів, у тому числі внаслідок повалення легітимних органів державної влади, політика яких загрожує інтересам Російської Федерації"** [8, п. II, 12, н]; **"... прагнення окремих держав використовувати технологічну перевагу для домінування в інформаційному просторі"** [8, п. III, 19]. **"Нестабільність у світі, що посилюється, зростання радикальних та екстремістських настроїв можуть призвести до спроб вирішити наростаючі міждержавні протиріччя за рахунок пошуку внутрішніх і зовнішніх ворогів, до руйнування економіки, традиційних цінностей та ігнорування основних прав і свобод людини"** [7, п. II, 8]. Загрози узагальнюються концептом **ГЛОБАЛЬНА ЗАГРОЗА ДЛЯ РОСІЇ** для переконання адресата у необхідності захисту Росії від зовнішніх впливів.

6. *Зміна розміру фрейму.* В доктринах відбувається зміна розмірів фреймів для переконання адресата в необхідності агресивних дій РФ або порушенні демократичних норм суспільного життя. Так, фрейм **"Ядерна зброя – чинник запобігання ядерних конфліктів"** (**"Ядерна зброя залишатиметься важливим чинником запобігання виникненню ядерних військових конфліктів та військових конфліктів із застосуванням звичайних засобів поразки (великомасштабної війни, регіональної війни)"** [8, п. II, 16]) розширюється до фрейму "РФ залишає за собою право

використати ядерну зброю" (*"Російська Федерація залишає за собою право застосувати ядерну зброю у відповідь на застосування проти неї та (або) її союзників ядерної та інших видів зброї масової поразки, а також у разі агресії проти Російської Федерації із застосуванням звичайної зброї, коли під загрозу поставлене саме існування держави"* [8, п. III, 27]). Цей фрейм може розширюватися і в подальшому, оскільки характеристики ситуації *"коли під загрозу поставлене саме існування держави"* у доктринах не прописані, відповідно, ця ситуація може трактуватися залежно від прагматично-когнітивної установки лідерів РФ.

У Доктрині інформаційної безпеки РФ використано сугестивну тактику звуження фрейму "Використання інтернету". Як одну із загроз доктрина визначає *"розподіл між країнами ресурсів, необхідних для забезпечення безпечного та сталого функціонування мережі Інтернет, не дозволяє реалізувати спільне справедливе, засноване на принципах довіри управління ними"* [9, п. III, 19]. Одним із напрямків забезпечення інформаційної безпеки автори доктрини вбачають *"розвиток національної системи управління російським сегментом мережі Інтернет"* [9, п. IV, 27], що призвело в результаті до прийняття т.зв. закону РФ про "суверенний інтернет" (неформальна назва Федерального закону від 01.05.2019 р. № 90-ФЗ "Про внесення змін у Федеральний закон «Про зв'язок» і Федеральний закон "Про інформацію, інформаційні технології та захист інформації") та передбачає створення національної системи маршрутизації інтернет-трафіку, інструментів централізованого управління, тобто контроль над інтернетною комунікацією в країні.

7. *Модель світобачення.* У доктринах РФ створюється концептуальна картина світу, згідно з якою Росія має захищатися від зовнішніх ворогів – країн Заходу та України. Загрози визначаються за різними напрямками: воєнним (*"нарощування силового потенціалу Організації Північноатлантичного договору (НАТО) та наділення її глобальними функціями, що реалізуються з порушенням норм міжнародного права, наближення військової інфраструктури*

країн- членів НАТО до кордонів Російської Федерації, у тому числі шляхом подальшого розширення блоку" [8, п. II, 12, а]); інформаційно-технічним ("нарощування низкою зарубіжних країн можливостей інформаційно-технічного впливу на інформаційну інфраструктуру у військових цілях" [9, п. III, 11]); розвідувальним ("посилюється діяльність організацій, які здійснюють технічну розвідку щодо російських державних органів, наукових організацій та підприємств оборонно-промислового комплексу" [9, п. III, 11]); інформаційно-психологічним ("нарощується інформаційний вплив на населення Росії, насамперед на молодь, з метою розмивання традиційних російських духовно-моральних цінностей" [9, п. III, 12]); іміджевим ("... збільшення у зарубіжних засобах масової інформації обсягу матеріалів, що містять упереджену оцінку державної політики Російської Федерації. Російські засоби масової інформації найчастіше зазнають за кордоном відвертої дискримінації, російським журналістам створюються перешкоди для здійснення їх професійної діяльності" [9, п. III, 12]).

Виникнення загроз для РФ доктрини пояснюють нестабільністю соціально-політичної ситуації ворогів: "Прагнення країн Заходу зберегти свою гегемонію... Нестабільність у світі, що посилюється, зростанням радикальних і екстремістських настроїв можуть призвести до спроб вирішити наростаючі міждержавні протиріччя за рахунок пошуку внутрішніх і зовнішніх ворогів, до руйнування економіки, традиційних цінностей та ігнорування основних прав і свобод людини" [7, п. II, 19].

8. *Ієрархія критеріїв.* Для закріплення концептуальної картини світу, де актуалізовано протистояння СВОЇХ (Росії та її союзників) і демонізованих ЧУЖИХ (країн Заходу та України), які є загрозою національній безпеці РФ, посилюється переконання щодо необхідності захищатися від зовнішнього ворога. Для цього як важливіші критерії наводяться нібито існуючі загрози існуванню РФ: "Неврегульованими залишаються багато регіональних конфліктів. Зберігаються

.....

тенденції до їхнього силового вирішення, у тому числі в регіонах, що межують з Російською Федерацією" [8, п. II, 10]; "Стан інформаційної безпеки ... характеризується постійним підвищенням складності, збільшенням масштабів та зростанням скоординованості комп'ютерних атак на об'єкти критичної інформаційної інфраструктури, посиленням розвідувальної діяльності іноземних держав щодо Російської Федерації, а також наростанням загроз застосування інформаційних технологій з метою заподіяння шкоди суверенітету, територіальній цілісності, політичній та соціальній стабільності Російської Федерації" [9, п. III, 16].

9. Стратегія реальності. Відповідно до створеної концептуальної картини світу та ієрархії "загрозливих" критеріїв, у доктринах вибудовується стратегія реальності, що передбачає вироблення стратегії захисту від загроз, що потенційно допускає превентивну агресію: "... незважаючи на зниження ймовірності розв'язання проти Російської Федерації великомасштабної війни, на певних напрямках військовій небезпеці для Російської Федерації посилюються" [8, п. II, 11]; "Стратегічною метою забезпечення інформаційної безпеки в галузі оборони країни є захист життєво важливих інтересів особистості, суспільства та держави від внутрішніх та зовнішніх загроз, пов'язаних із застосуванням інформаційних технологій у військово-політичних цілях, ... у тому числі з метою здійснення ворожих дій та актів агресії, спрямованих на підриг суверенітету, порушення територіальної цілісності держав і загрозу міжнародному миру, безпеці та стратегічній стабільності" [9, п. IV, 20]; "Низка держав називає Росію загрозою та навіть військовим противником. Збільшується небезпека переростання збройних конфліктів у локальні та регіональні війни, у тому числі за участю ядерних держав. Космічний та інформаційний простір активно освоюються як нові сфери ведення військових дій" [7, п. II, 12].

Отже, визначені сугестивні технології та техніки прагматично спрямовані на вторгнення в когнітивний простір адресата (перш за все – внутрішніх цільових аудиторій РФ), агресивно нав'язують йому негативне ставлення до ЧУЖИХ (країн Заходу та України), створюють російську концептуальну

картину світу як альтернативну реальність, що базується на симулякрах-підмінах. Вони описують цю псевдореальність "як повну, кричущу протилежність реальності, демонструють мімікрію феномена під об'єкт" [4, с.184]. Агресія РФ представлена як захист від *посягання країн Заходу "на суверенітет і територіальну цілісність Росії"*; вторгнення РФ в Україну – як *"неврегульований регіональний конфлікт"*. Адресати (цільові аудиторії РФ, країн Заходу та України) попереджаються про можливість силового вирішення конфліктів *"... у регіонах, що межують з РФ"*.

Доктрини РФ можуть бути трактовані як дискурсивні події, що транслюють "фальшиву інформацію про світ, описують те, чого не було, немає і не буде" [3, с.158], і впроваджують стратегічний наратив *"Оточена ворогами (країни Заходу, Україна) Росія ефективно протистойть спробам зовнішнього тиску"*. Як результат – адресат інформації (цільові аудиторії РФ) не ідентифікують підміну дійсності, прагматичним результатом чого є підтримання агресії РФ в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загнітко А.П. Містифікація в системі маніпулятивних тактик. *Записки з українського мовознавства*. 2024. Вип. 31. С. 288-301.
2. Компанцева Л.Ф. Сугестія та контрсугестія в організаційних та гібридних війнах. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії : [монографія]*. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 78-123.
3. Слухай Н. Симулякри в контексті теорії інформаційного викривлення світу: сугестія і контрсугестія. *Гібридна війна: технології сугестії та контрсугестії : [монографія]*. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 124-176.
4. Слухай Н.В. Лінгвістичні маркери світоглядної маски суб'єкта масмедійної інтеракції. *Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця : [монографія]*. Київ: Національна академія СБ України, 2018. С. 355-401.
5. Dilts R. *Sleight of Mouth : The Magic of Conversational Belief Change*. Meta Publications, 1999; Reprinted by Dilts Strategy Group, Scotts Valley, CA, 2017. 346 p.

ДЖЕРЕЛА

(6) Рогозин Д. Война и мир в терминах и определениях. Военно-политический словарь. Москва: АСТ, 2023.

(7) Указ Президента Российской Федерации "О Стратегии национальной безопасности Российской Федерации" от 02.06.2021, № 400. *Официальное опубликование правовых актов*. URL: <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/000120210703000>

(8) Указ Президента Российской Федерации "Об утверждении Военной доктрина Российской Федерации" от 25.12.2014, № Пр-2976. URL: https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_172989

(9) Указ Президента Российской Федерации "Об утверждении Доктрины информационной безопасности Российской Федерации" от 05.12.2016, № 646. *Официальное опубликование правовых актов*. URL : <http://publication.pravo.gov.ru/document/0001201612060002>

REFERENCES

1. Zahnitko, A.P. (2024). *Mystification in the System of Manipulative Tactics* [Mistyfikatsiia v systemi manipulyatyvnykh taktyk]. *Notes from Ukrainian Language Studies*, 31, 288-301. <https://doi.org/10/18524/2414-0627.2024.31.309449> [in Ukrainian].

2. Kompantseva, L.F. (2018). *Suggestion and Countersuggestion in Organizational and Hybrid Wars* [Suhestiia ta kontrsuhestiia v orhanizatsiinykh ta hibrydneykh viinakh]. *Hybrid War: Technologies of Suggestion and Countersuggestion: Monograph*. Kyiv: Natsionalna akademiia SB Ukrainy, 78-123 [in Ukrainian].

3. Slukhai, N. (2018). *Simulacra in the Context of the Theory of Information Distortion of the World: Suggestion and Countersuggestion* [Symuliakry v konteksti teorii informatsiinoho vykryvlennia svitu: suhestiia i kontrsuhestiia]. *Hybrid War: Technologies of Suggestion and Countersuggestion: Monograph*. Kyiv: Natsionalna Akademiia SB Ukrainy, 124-176 [in Ukrainian].

4. Slukhai, N.V. (2018). *Linguistic Markers of the Lucid Mask of the Subject of Mass Media Snteraction* [Linhvistychni markery svitohliadnoi masky subiekta masmediinoi interaktsii]. *Strategic Communications in the Hybrid War: a View from a Volunteer to a Scientist: Monograph*. Kyiv: Natsionalna akademiia SB Ukrainy, 355-401 [in Ukrainian].

5. Dilts, R. (1999, 2017). *Sleight of Mouth: The Magic of Conversational Belief Change*. Meta Publications; Reprinted by Dilts Strategy Group, Scotts Valley, CA [in English].

SOURCES

(6) Rogozin, D. (2023). *War and Peace in Terms and Definitions. Military-Political Dictionary* [Voina i mir v terminakh i opredeleniyakh. Voенно-politicheskii slovar]. Moskva: AST [in Russian].

Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика

---

(7) Decree of the President of the Russian Federation *On the National Security Strategy of the Russian Federation* [Ukaz Prezidenta Rossiiskoi Federatsii "O Strategii natsionalnoi bezopasnosti Rossiiskoi Federatsii"] (02.06.2021, № 400). *Ofitsialnoe publikovanie pravovikh aktov*. URL : <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/000120210703000> [in Russian].

(8) Decree of the President of the Russian Federation *On Approval of the Military Doctrine of the Russian Federation* [Ukaz Prezidenta Rossiiskoi Federatsii "Ob utverzhdenii Voennoi doktrina Rossiiskoi Federatsii"] (25.12.2014, № Pr-2976). URL : https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_172989 [in Russian].

(9) Decree of the President of the Russian Federation *On approval of the Doctrine of Information Security of the Russian Federation* [Ukaz Prezidenta Rossiiskoi Federatsii "Ob utverzhdenii Doktrini informatsionnoi bezopasnosti Rossiiskoi Federatsii"] (05.12.2016, № 646). *Ofitsialnoe publikovanie pravovikh aktov*. URL : <http://publication.pravo.gov.ru/document/0001201612060002> [in Russian].

Дата надходження до редакції – 03.10.2024

Дата затвердження редакцією – 30.10.2024

Ця публікація ліцензована на умовах Creative Commons Attribution 4.0 International License